

ВІСНИК

ХУСТЩИНИ

№ 22
15 вересня 2025 року

Голова Закарпатської ОВА, Мирослав Білецький, та президент НАМН України, Василь Лазоришинець, підписали меморандум про співпрацю

У час війни медицина стає однією з найважливіших сфер життя країни. Від якості допомоги залежить не лише здоров'я, а й життя військових, ветеранів та цивільних, які постраждали від бойових дій. Саме тому Закарпатська обласна військова адміністрація розширює партнерство з провідними науково-медичними установами України. Днями разом із президентом Національної академії медичних наук України **Василем Лазоришинцем** підписано меморандум, який закладає основу для нових ініціатив у лікуванні та реабілітації військових, наданні медичної допомоги ветеранам, цивіль-

ним, що постраждали від бойових дій, родинам загиблих захисників, а також мешканцям краю.

Національна академія медичних наук України об'єднує 32 науково-дослідні інститути у різних напрямках медицини: від кардіохірургії до неврології та реабілітології. Це не лише наука заради науки – більшість інститутів мають клінічні бази, де щороку проходять лікування тисячі укра-

їнців. Фактично йдеться про найвищий рівень медичної допомоги в країні, який тепер стане доступнішим і для мешканців Закарпаття.

Документ передбачає широкий спектр спільних дій – від надання невідкладної допомоги й онлайн-консультацій до проведення виїзних сесій провідних лікарів у громадах області. Окрема увага буде зосереджена на діагностиці та лікуванні ветеранів.

Меморандум також відкриває можливості для професійного розвитку медиків. До процесу долучаться фахівці з 32 науково-дослідних інститутів, які входять до структури НАМН. Планується проведення наукових конференцій, тренінгів та практичних семінарів, де лікарі Закарпаття зможуть переймати найкращий досвід колег із різних куточків України.

Наступним кроком стане залучення до співпра-

ці Ужгородського національного університету, що готує майбутніх лікарів. Для студентів це шанс отримати унікальний доступ до знань провідних українських медиків і відточити практичні навички під керівництвом досвідчених наставників.

Своєю чергою заступник голови Закарпатської ОВА **Мирослав Білецький** підкреслив значення партнерства для регіону:

«Вдячний **Василю Лазоришинцю** за те, що якість медичних послуг, зокрема у сфері кардіохірургії, та потреби колег рідного Закарпаття для нього завжди у пріоритеті. У нас спільна ціль – покращити якість життя та надавати кваліфіковану допомогу країнам. Переконаний, що об'єднавши зусилля, зможемо разом втілити чимало важливих ініціатив».

Співпраця між Закарпаттям і Національною академією медичних наук має стати фундаментом для нових підходів у наданні медичної допомоги та створення системи, здатної відповідати на виклики часу.

Інформує
Закарпатська ОВА

«Крила Перемоги»
у Хусті: волейбол,
благодійність
і підтримка ЗСУ

Стор. 2

Для пацієнтів Хустської
центральної лікарні
влаштували пікнік
на свіжому повітрі

Стор. 5

Біатлонне майбутнє
Закарпаття:
Ірина Меркушина про
вихованців, перемоги
та свою нову місію

Стор. 6

ЦНАП Хустської громади серед лідерів області: понад 10 тисяч послуг із початку року

Зручність, швидкість та прозорість – такими словами мешканці Хустської територіальної громади найчастіше описують роботу Центру надання адміністративних послуг. І це не дивно, адже лише від початку 2025 року тут надали вже понад 10 тисяч послуг.

У ЦНАПі можна оформити довідки, паспорти, зареєструвати бізнес чи майно, отримати соціальні послуги та консультації. До того ж близько чверті всіх звернень

становлять саме консультації. Люди хочуть бути впевненими у правильності своїх дій, і фахівці завжди готові допомогти.

За словами начальника ЦНАПу **Івана Шуфана**, за останні два роки вдалося подвоїти кількість наданих послуг. Такий результат став можливим завдяки злагоженій роботі команди та модернізації процесів.

«Понад 10 тисяч послуг за такий короткий період – це результат, який свідчить не лише про попит, а й про що-

денну, кропітку роботу нашої команди. Адміністратори ЦНАПу – це справжні універсальні фахівці. Вони щодня працюють із найрізноманітнішими напрямками: від реєстрації бізнесу та оформлення паспортних документів до надання соціальних послуг і консультацій. А таких послуг загалом понад дві сотні, і кожна має свої особливості та вимоги.

Нам дуже важливо, щоб кожен відвідувач відчував, що його потреби тут розуміють і

готові допомогти. Тому майже чверть усіх звернень становлять саме консультації – люди хочуть бути впевненими у правильності своїх дій, і ми завжди готові їх підтримати.

Я пишаюся нашими адміністраторами – їхнім професіоналізмом, відповідальністю, вмінням працювати з людьми. Вони постійно вдосконалюють свої знання, адже законодавство змінюється, послуги розширюються, і ми повинні залишатися на крок попереду. Успіх ЦНАПу

– це перш за все успіх нашої команди, яка кожного дня доводить, що державні послуги можуть бути зручними, швидкими і прозорими».

«Щиро дякую начальнику ЦНАПу та команді, які змогли за два роки подвоїти кількість наданих послуг та вивести наш ЦНАП у лідери Перекаронаний, що про такі досягнення варто говорити, адже вони мотивують будь-яку команду. Ми працюємо для того, щоб кожен мешканець громади мав швидкий, комфортний і прозорий доступ до адміністративних послуг», – наголосив депутат Хустської міської ради **Дмитро Білецький**.

Розвиток ЦНАПу – це не лише статистика, а й щоденне полегшення життя для мешканців. Адже саме тут громадяни отримують необхідні документи без довгих черг і бюрократичних перепон.

Таким чином, Хустська громада демонструє, що навіть у непростий час можна забезпечувати високий рівень сервісу та створювати якісні умови для людей.

«Крила Перемоги» у Хусті: волейбол, благодійність і підтримка ЗСУ

Цими днями місто Хуст на Закарпатті перетворилося на центр спортивного і патріотичного життя України – тут відбувся Всеукраїнський благодійний турнір з пляжного волейболу «Крила Перемоги», що вже став доброю традицією та символом єднання навколо спільної мети – перемоги.

Уже другий день поспіль на спортивному майданчику тривають запеклі, але дружні змагання між командами з усіх куточків країни. Цьогоріч у турнірі беруть участь 47 команд – як чоловічих, так і жіночих, що свідчить про зростання популярності події та високий рівень організації.

Однак цей захід – не лише про спорт. Турнір має потужну благодійну складову, і саме вона стала ключовим акцентом другого дня змагань. У рамках турніру відбувся благодійний аукціон, головна мета якого – зібрати кошти на придбання дронів для спецпідрозділу «Крила» Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

Серед лотів, представлених на аукціоні, були унікальні пам'ятні речі – спортивні атрибути, сувеніри, футболки з автографами, а також, без перебільшення, історична реліквія – прапор України з особистим підписом керівника ГУР **Кирила Буданова**. Саме цей лот викликав найбільший інтерес серед присутніх і став справжнім символом єдності тилу та фронту.

«Не міг залишитися осторонь такої важливої ініціативи та підтримав її, придбавши прапор для допомоги нашим військовим», – прокоментував депутат міської ради **Сергій Сабов**.

Зібрані кошти підуть на закупівлю сучасних дронів, які допоможуть нашим розвідникам ефективніше вико-

нувати бойові завдання на передовій. Така ініціатива ще раз доводить: спортсмени, волонтери, організатори та небайдужі громадяни об'єднуються задля однієї мети – підтримати наших захисників і наблизити перемогу.

Організатори турніру висловили вдячність всім учас-

никам, спонсорам, благодійникам та гостям заходу. За їх словами, подібні ініціативи – це не лише підтримка армії, а й важливий соціальний сигнал: українці не втрачають єдності, віри та рішучості у найважчі часи.

Всеукраїнський турнір «Крила Перемоги» вже кіль-

ка років поспіль проходить у різних містах України, і кожного разу він набирає обертів. Організатори планують розширювати географію та масштаб змагань, залучаючи ще більше команд, партнерів і волонтерів.

Хуст цього року став не просто локацією для спортивного

заходу, а символом згуртованості, сили духу та підтримки української армії. І це – ще один доказ того, що кожен на своєму місці може наблизити перемогу: хтось – на фронті, хтось – м'ячем на полі, хтось – добрим серцем і відкритим гаманцем на благодійному аукціоні.

Між трьома імперіями: що робило закарпатців такими особливими?

Історія Закарпаття як «культурного тістечка»: вплив Австро-Угорщини, Чехословаччини, УРСР – і як це все створило унікальний характер і побут.

ВСТУП: КРАЙ, ЯКИЙ ФОРМУВАВ ІМПЕРІЇ, АЛЕ НЕ СТАВ ЇХНІМ СЛУГОЮ

Є регіони, що створюють нації, і є регіони, які пережили нації. Закарпаття – один із таких. Воно було у складі великих імперій, але жодна з них не змогла стерти його унікальності. Закарпатці не просто виживали – вони вбирали в себе імперські впливи, перетравлювали їх, адаптували – і створювали щось своє. Особливе. Місцеве.

Цей край – не «периферія Європи», як його часом уявляють. Це – культурне тістечко з кількома шарами: австрійська витонченість, угорська гострота, чеський порядок, радянська тінь і народна мудрість гір. Тут і вино, і паленка. І римський католицизм, і православ'я. І гуцульські вишивки, і мадярські мелодії. Закарпатці ніколи не ставали повністю «своїми» в жодній імперії – і в цьому їхня сила.

ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ: ТРИ ІМПЕРІЇ І Тисячолітній ПОШУК СЕБЕ

Історія Закарпаття – це не лише про зміни прапорів. Це про те, як кожна держава лишала по собі культурний, соціальний і ментальний відбиток. І як самі закарпатці навчилися жити між імперіями, а не під ними.

I. Австро-Угорщина (1867–1918): життя під двома орлами

У 1867 році утворюється Австро-Угорська імперія, і Закарпаття (відоме тоді як частина Верхньої Угорщини) формально підпорядковується Будапешту, хоча в рамках загальноімперського порядку. Саме тоді почалося активна мадяризація краю: угорська мова стала обов'язковою в освіті, адміністрації, пресі.

Проте Австро-Угорщина була багатонаціональною державою, і в цьому був її парадокс. З одного боку – тиск на національні меншини, з іншого – певна свобода культурного самовираження.

Культурний слід:

◆ **Архитектура.** Ужгород і Мукачеве набули рис типової «цивілізованої» Європи: залізничні вокзали, школи, будинки в стилі модерн. До сьогодні в центрі Ужгорода можна побачити елегантні секційні фасади – австрійська естетика глибоко проникла в міське середовище.

◆ **Освіта.** Багато місцевих отримували освіту в Будапешті або Відні. Сформувався прошарок освіченої інтелігенції: адвокатів, лікарів, вчителів, які були русинами, але мислили в імперських, європейських категоріях.

◆ **Менталітет.** Закарпатці засвоїли типове для імперії рису – іронічне ставлення до влади. Вони звикли, що імперії приходять і йдуть, а дім, село, родина – лишаться.

II. Чехословацька республіка (1919–1938): свобода з акцентом

Після Першої світової війни і розпаду Австро-Угорщини Закарпаття увійшло до складу новоутвореної Чехословаччини як автономна територія – Підкарпатська Русь. І хоч автономія часто була радше на папері, чехи принесли з собою дух демократії, модерну і системності.

Це був єдиний період у XX столітті, коли Закарпаття належало до справді демократичної держави.

Культурний слід:

◆ **Освіта.** Чеська влада відкривала школи, гімназії, підтримувала розвиток місцевих ЗМІ. Навіть якщо частина вчителів приїжджала з Богемії і не розуміла місцевих говірок, саме поняття масової освіти стало реальністю.

◆ **Міська культура.** Ужгород почав перетворюватися на модерне місто: з театрами, кав'ярнями, газетами. З'явилися кінотеатри, електрика, міський транспорт.

◆ **Європейський горизонт.** Місцеві могли вільно подорожувати, навчатися за кордоном. Чехословаччина не намагалася перетворити русинів на чехів – вона дозволяла їм шукати власну ідентичність.

◆ **Релігійна терпимість.** Греко-католицька церква отримала простір для діяльності. Була свобода віросповідання, і це сприяло укоріненню мультиконфесійності.

III. Радянська доба (1945–1991): за іронічною ширмою

У 1945 році Закарпаття увійшло до складу Радянської України. Це означало кардинальні зміни. Радянська влада принесла з собою централізацію, репресії, ідеологію – і, водночас, індустріалізацію, електрифікацію, нові соціальні стандарти.

Для багатьох закарпатців це був шок: ще вчора – вільна чехословацька держава, сьогодні – залізна завіса.

Культурний слід:

◆ **Мовна політика.** Українська мова стала основною в освіті, хоч на побутовому рівні зберігалася говірка, часто з угорськими, словацькими і навіть польськими вкрапленнями.

◆ **Колгоспи і планова економіка.** Багато сіл втратили свою традиційну економіку. Приватна ініціатива була задушена, а люди змушені працювати в колгоспах чи на заводах.

◆ **Репресії проти церкви.** Греко-католицька церква була заборонена, її майно передано православній. Священників репресували. Але церква вижила – підпільно.

◆ **Двоєке життя.** Закарпатці навчилися жити «на два світи»: офіційно – за радянськими нормами, неофіційно – зберігати традиції, говорити «по-своєму», передавати історії й молитви шепотом.

Унікальний побут: три імперії – одна кухня, мова, хата

Закарпатський характер – це не результат однієї культури, а наслідок тришарової історичної глибини. Усе, що робить цю землю особливою, – це результат прожитого досвіду.

Кухня: імперія в тарілці

◆ **Австро-Угорщина** дала випічку, шніцелі, ковбаси, штруделі.

◆ **Чехи** – кнедлики, пиво, м'ясо з підливами.

◆ **СРСР** – салат «олів'є», вінегрет, пельмені, згущене молоко.

І при цьому – місцеві страви: бограч (густа угорська юшка), банош, гурка, вареники, палачинти. Усі вони – не просто їжа, а пам'ять. Кожна страва – це мовчазна історія про імперії, які залишили присмак.

Мова: говірка без меж

Закарпатська говірка – це як аргот: зрозуміла своїм, і майже незбагненна для «столічних». Тут звучить:

- угорське «сію» («привіт»),
- словацьке «шіковний» («вправний, майстерний»),
- польське «децько» («дитина»),
- русинське «вшитко» («все»),
- і десятки вигуків типу «йой», «што», «пак ай», «не!»...

Мова стала дзеркалом історії. Вона живе на перетині впливів, де «говорити як удома» означає говорити на міксі мов – але розуміти один одного без перекладу. І ця мова – не спотворення, а результат культурного симбіозу.

Хата і побут: як імперії заходили в дім

Архитектура житла – ще один доказ змішаної спадщини.

◆ **Австро-Угорська** доба залишила кам'яні будинки з ліпниною, черепицею, вікнами з вітражами – у містах.

◆ **Чеський період** приніс дерев'яні обрамлення, охайні фасади, дахові конструкції – практичні й скромні.

◆ **Радянська влада** впровадила типові цегляні «хатинки», квартири в п'ятиповерхівках, бетон і лінійність.

А в селах лишилися традиційні довгі будинки з дерев'яними вікнами, криницями, палісадниками. І все це мирно співіснує. Закарпатці не зносили старе – вони додавали нове. Тому сьогодні

прикладів того, як імперські впливи продовжують звучати сьогодні:

1. Кава і кулінарія – як ритуал імперської елегантності

Австрійці залишили любов до кави. Сьогодні в Ужгороді чи Мукачеві ранкова кава – це майже священнодія. Як у Відні. І до кави – штрудель або тістечко.

2. Ужгород – маленька Прага?

Після чеського періоду в архітектурі Ужгорода з'явилися елементи модерну, кубізму, функціоналізму. Сьогодні навіть дизайн вивісок деяких кав'ярень натхненний міжвоєнною Прагою.

3. «Русин чи українець?» – питання, яке досі не має простої відповіді

Як і сто років тому, частина закарпатців називає себе русинами. Для когось це – етнічна ознака, для когось – культурна. Але головне, що це питання тут – не роз'єднує. Це просто ще один пласт ідентичності, як вишиванка під піджаком.

4. Імперські кордони – в головах, не в селах

Села біля угорського або словацького кордону часто живуть у двох мовах. Люди мають родичів «там», їздять на закупи, святкують разом. Колишні імперські поділи вже не мають реального значення – місцева спільнота їх давно переросла.

Чому це не вада, а унікальний культурний ресурс

Три імперії не розчинили Закарпаття, а сформували його. Багатшаровість, багатомовність, побутова дипломатія – все це стало не мінусом, а плюсом.

У світі, що часто вимагає однозначності («ти за кого?», «ти хто?»), закарпатський досвід каже: **можна бути собою і при цьому не бути однаковим.**

Це гібридна, сучасна, гнучка ідентичність. Вона не зраджує ні Україну, ні свою історію – вона інтегрує. І показує приклад: співіснувати – реально.

Наслідки трьох імперій або хто ж такий закарпатець сьогодні?

Хто такий закарпатець? Це не просто житель західного регіону України. Це – людина, в якій живе дух трьох імперій. Він любить каву як у Відні, мислить прагматично як чех, і вміє виживати як людина з радянського минулого. Він не боїться складності, тому що виріс у ній. Для нього «між» – це не проблема, а спосіб буття.

Закарпаття – це не шматок землі, що «належав комусь». Це край, який **пережив усіх** – і лишився собою. Його унікальність – не в екзотиці, а в тому, що він навчився жити у складному світі без фанатизму, без крайнощів – але з гідністю.

Тож коли наступного разу хтось скаже, що «Закарпаття – це периферія», нагадайте: **це центр. Центр культурного обміну, життєвої мудрості й історичної витримки.**

Тетяна ЛОВСКА

можна побачити дім, де австрійський поріг, радянський дах і чеські двері – і це цілком природно.

МЕНТАЛІТЕТ І ХАРАКТЕР: ЯК БУТИ СВОЇМ У БУДЬ-ЯКІЙ ІМПЕРІЇ

Закарпатців часто описують як «закритих», «спокійних», «практичних». Але це – лише одна сторона. Насправді менталітет сформувався на основі кількох чинників:

1. Гнучкість і адаптивність

Жити між імперіями означало вміти не конфліктувати з владою, а мирно співіснувати. Тому закарпатці виробили особливу рису – **непряме протистояння**. Вони не бунтували – вони виживали. Погоджувались – але жили по-своєму. Присягали – але молилися своїми молитвами.

2. Практичність

Закарпаття – не найродючіший край. Гори, клімат, ізоляція. Тому місцеві навчилися покладатися тільки на себе. Праця, земля, ремесло, ліс, пасіка – основа всього. Тут не люблять порожні обіцянки – лише реальну справу. Ця риса пройшла крізь усі імперії, бо в жодній з них Закарпаття не було в центрі уваги.

3. Іронія і самоіронія

Закарпатці навчилися сміятися з влади, бюрократії, історії – й іноді з самих себе. Це – захисний механізм. Поки інші билися за ідеї, вони варили бограч і обговорювали політику з жартами. Іронія – це не відсторонення, це форма виживання.

Цікаві паралелі: що маємо спільного сьогодні з тими епохами

Історія не просто живе в архівах. Вона – у побуті, мові, поведінці. Ось кілька яскравих

Біатлонне майбутнє Закарпаття: Ірина Меркушина про вихованців, перемоги та свою нову місію

Ірина Меркушина – призерка чемпіонатів світу, учасниця Олімпійських ігор, а нині – заслужена тренерка з біатлону в Хусті. Ми поговорили з видатною спортсменкою про те, як виховати чемпіонів у власній родині, у чому секрет перемог та як її досвід допомагає запалювати нові зірки.

Шлях до великого спорту не завжди починається з дитячої мрії чи батьківських настанов. Іноді доленосний вибір робиться майже випадково – через дитячу цікавість та бажання бути поруч із друзями. Так сталося і в житті **Ірини Меркушиної**, яка в третьому класі вже мала серйозні успіхи в художній гімнастиці, але раптом залишилася без команди.

– Мені стало нудно самій їздити на тренування. А всі мої однокласники пішли в лижний спорт. Мене кликали, а я відмовлялася: «Ні-ні-ні, то

вати. Перед самою гонкою я захворіла на важкий грип із сильним бронхітом. До цього додався невдалий вибір змащення – лижі просто зупинилися на трасі. Це був повний провал. Розчарування було настільки глибоким, що я була готова зупинитися. Спортивні функціонери сказали прямо: «Все, ти нам не потрібна, прибивай лижі до стінки». Але знайшлися люди, які мене підтримали й організували медичне обстеження у відомого львівського професора. Він був шокований моїми результатами: «У тебе такі дані, їх ще розвивати й розвивати треба!» Ці слова стали для мене ковтком свіжого повітря. Я не здалася, і саме ця стійкість, загартована в найважчий момент, дозволила мені через п'ять років зійти на п'єдестал чемпіонату світу.

І той день настав. 2003 рік, естафетна Гонка на Чемпіонаті світу в Ханті-Мансійську. Це був не просто черговий

вид спорту не для дівчинки». Але вони після школи йшли веселою компанією, а я поверталася додому сама. І от якось вони кажуть: «Ходімо, у нас там жінка-тренер, у неї коса довга і кросівки Adidas». Я думаю: «О, піду подивлюсь, що там за жінка». Прийшла, а там все нове: мені міряють пульс, відправляють бігати, а потім ми з хлопцями граємо у футбол. Для мене, гімнастки, це було щось неймовірне! А потім проявився мій характер: якщо я не виграву або не доб'юся свого, я не зупиняюся. Могла добре пробігти, але погано відстріляти. Значить, треба працювати над стрільбою. Так я ставила собі цілі, одна за одною, і в десятому класі вирішила пов'язати життя зі спортом.

Кар'єра кожного великого спортсмена складається не лише з перемог, а й з поразок, які формують характер сильніше за будь-який триумф. Олімпійські ігри 1998 року в Нагано, мрія будь-якого атлета, перетворилися для Ірини на особисте пекло, яке ледь не зламало її віру в себе.

– Олімпіада в Нагано – це жах, я без сліз не можу згаду-

вати. Перед самою гонкою я захворіла на важкий грип із сильним бронхітом. До цього додався невдалий вибір змащення – лижі просто зупинилися на трасі. Це був повний провал. Розчарування було настільки глибоким, що я була готова зупинитися. Спортивні функціонери сказали прямо: «Все, ти нам не потрібна, прибивай лижі до стінки». Але знайшлися люди, які мене підтримали й організували медичне обстеження у відомого львівського професора. Він був шокований моїми результатами: «У тебе такі дані, їх ще розвивати й розвивати треба!» Ці слова стали для мене ковтком свіжого повітря. Я не здалася, і саме ця стійкість, загартована в найважчий момент, дозволила мені через п'ять років зійти на п'єдестал чемпіонату світу.

І той день настав. 2003 рік, естафетна Гонка на Чемпіонаті світу в Ханті-Мансійську. Це був не просто черговий старт, а, як спортсменка сама розуміла, «остання гонка в кар'єрі». Ситуацію ускладнював шквальний вітер, який перетворював стрільбу на лотерею. Тут потрібна була не лише сила, а й холонокровна стратегія.

– Я розуміла, що це мій останній шанс, і треба зробити все ідеально. Перед стартом я уважно дивилася чоловічу графіку, яка показувала силу вітру та траєкторію відхилення кулі. Думала, може, це знак з неба, який мені допоможе. І допомогло! На стрільбі лежачи я відчувала, як вітер зносить кулю, і зробила майже неможливе – вивела мушку практично за межі мішені, щоб компенсувати порив. І влучила! На «стійці» було ще складніше. Я інтуїтивно прийняла нехарактерну для себе стійку, щоб міцніше стояти на ногах. Мозок дав чітку команду: «Це твоя остання гонка, зроби все». І я закрила всі мішені, використавши лише сім патронів із восьми. Пішла на фінішні коло другу, принісши Україні срібну медаль. Цей досвід я тепер передаю

дітям: біатлон – це перш за все робота із самим собою.

Ірина Меркушина є також серцем справжньої спортивної династії. Разом із чоловіком, заслуженим тренером України **Олегом Меркушиним**, вони створили не просто сім'ю, а високопродуктивну команду, де спорт є спільною справою та життєвою філософією.

– Після народження першої доньки, Насті, чоловік поставив питання чітко: або я повністю присвячую себе дитині, або повертаюся у великий спорт, але тоді вже без скарг на труднощі. Я розуміла, що ми живемо в гуртожитку, а Олімпіада давала шанс на квартиру. Але головне – я вирішила не кидати чоловіка самого, адже разом ми досягнемо більшого. Це було спільне сімейне рішення. Олег, у свою чергу, перейшов з лижних гонок у біатлон, щоб бути поруч і підтримувати мене. Коли доньки пішли нашим шляхом, ми вкладали власні кошти, щоб забезпечити їх усім необхідним. Це не було жертвою, це був наш обов'язок – бути з дітьми, розвиватися як єдина сім'я.

Поєднувати ролі матері та тренера – одне з найскладніших випробувань. Ірина знайшла для себе чітку формулу: на тренуванні вона – вимогливий наставник, вдома – турботлива мати. Ключовим принципом «школи Меркушиних» стала абсолютна справедливість, яка іноді вимагала бути до своїх дітей суворішою, ніж до інших.

– На тренуванні я швидко перемикаюся. Пам'ятаю, якось вигнала Настю з тренування за недбалу стрільбу зі словами: «Все, мені такі спортсмени не потрібні». Доньки звикли до цього, адже в нашій родині ми прокидаємося і засинаємо з думками про спорт. Але був один нюанс: мої діти завжди були в гірших умовах, ніж інші вихованці, і отримували «на горіхи» більше за всіх. Найкраще ліжко на зборах, найкращі умови – все це віддавалося іншим, щоб уникнути звинувачень у покровительстві батьків. Доньки ображалися, але цей підхід заклав у них розуміння, що в спорті немає привілеїв, а є лише робота та результат.

Переїзд до Хуста став для **Ірини Меркушиної** не тихою гаванню після бурхливої кар'єри, а новим, найамбітнішим викликом. Вона приїхала в регіон, де біатлон був не дуже відомий, і почала писати його історію з чистого аркуша.

– Для тренера почати все з нуля – це як адреналін. У Тернополі та Львові ми залишили після себе сильні команди, а тут – повний нуль. Ні бази, ні спортсменів, нічого. Але я побачила потенціал у місцевих дітях. Ми збирали інвентар по крихах: лижі, черевики, ролери. Коли не було стрільбища, я облаштувала тимчасовий рубіж для пневматики на звичайній автобусній зупинці в селі Кіреші. Крок за кроком, тренування за тренуванням, почала формуватися команда. Хтось ішов, не витримуючи навантажень, але ті, в кого, як я кажу, «очі горять», залишалися.

Результати не змусили на себе чекати. Нещодавній чемпіонат України з літнього

біатлону став справжнім тріумфом для її вихованців. Але за медалями стоять не просто цифри, а живі історії дітей, в яких вона вклала свою душу.

– Я пишаюся всіма, бо в естафеті кожен вкладається на повну. Є у нас **Анічка Баланда** – справжня «родзинка», дуже потужна спортсменка з величезним потенціалом. Є **Настя Фарковець** – приклад того, як титанічна праця перемагає все. Вона на останніх метрах естафети, пересилиючи себе, вирвала перемогу. Я розставила дітей вздовж траси, щоб вони кричали їй слова підтримки, і ця віра допомогла їй зробити неможливе. Є й зовсім юні таланти, як-от **Дімошка** 2013 року народження. Він так любить біатлон, що у мене іноді слюзи навертаються.

Сьогодні **Ірина Меркушина** – не просто тренер. Вона – стратег і візіонерка, яка вбачає для Закарпаття велике біатлонне майбутнє. Її досвід дозволяє оцінювати потенціал регіону та пропонувати конкретні кроки для його розвитку.

– Потенціал у Хусті величезний. У третій школі, де будують басейн, в минулому був тир. Його можна відбудувати та осучаснити для комплексних тренувань. А біля села Крива є місце, де природний скельний рельєф може слугувати кулеуловлювачем, що значно здешевлює будівництво повноцінного стрільбища. Додати до цього 1,5-кілометрову лижоролерну трасу – і Закарпаття отримає сучасну базу, здатну приймати національні команди. Треба залучати більше ініціативи. Потрібна людина, яка візьме на себе роль рушія. Хуст розвивається на моїх очах, тут будуються велечезні комплекси, наприклад Rikka Khust – родзинка Закарпаття, дуже допомагає спортсменам відновлюватися після тренувань. Значить, усе можливо.

Місія **Ірини Меркушиної** виходить далеко за межі спортивних результатів. Вона виховує не просто біатлоністів, а сильних, дисциплінованих та пристосованих до життя людей.

– Я вчу дітей, що поразка – це не трагедія, а сходинка для роботи над помилками, щоб іти далі. На зборах вони вчать не лише спорту, а й життю: готувати їжу, прибирати, жити в колективі. Батькам з Хустщини, які вагаються, чи віддавати дитину в біатлон, я б сказала, що біатлон розвиває терпіння, координацію та витримку. Тим більше це безкоштовна секція. А для талановитих дітей це ще й шлях до фінансової незалежності в майбутньому, бо біатлон це спорт, який показують по телевізору, і він дає можливість заробляти, а не витратити батьківські гроші. Навіть якщо дитина не стане олімпійським чемпіоном, вона буде пристосована до життя. А якщо є талант і бажання – біатлон відкриває великі перспективи. У кожного спортсмена є шанс досягти успіху. Моя мрія – створити на Закарпатті неперервний ланцюжок спортивних поколінь.

Барвара КОРОЛЕНКО

У Зарічанській громаді пройшов артзахід для дружин військових «Квітка, що несе надію»

У рамках проекту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади» та відповідно до спільного плану заходів Зарічанської громади та Комарської громади-форпосту Донецької області в молодіжному центрі села Вільхівки пройшов надзвичайно цікавий захід для дружин військових.

Його вирішили організувати, щоб жінки, у яких чоловіки на фронті, могли відволіктись від буденності та постійних важких думок, стану «очікування дзвінка», змогли знайти нових знайомих, розширити коло спілкування, отримати позитивні емоції.

Майстер-клас для учасниць провела художниця, фахівчиня Центру позашкільної освіти Зарічанської громади **Леся ЧОРНОЛИЧАК**. Дружини військових малювали магнолію – квітку, яка символізує красу,

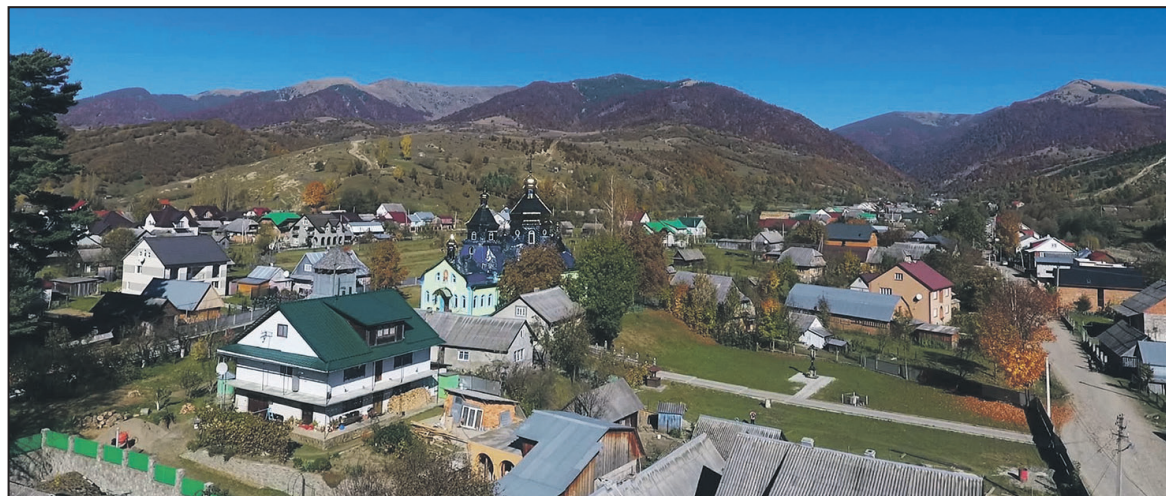
жіночність, гідність, надію та вічне оновлення. Жінки занурилися в процес і майже дві години зустрічі пролетіли непомітно.

Малюнки вийшли не просто чудовими, а надихаючими,

адже кожна вклала в нього свій сенс. Сподіваємося, що такий артзахід став в нагоді жінкам і додав їм позитивного настрою!

Інформує Зарічанська громада

Чому варто відвідати Колочаву саме восени?

Ми зібрали для вас 7 головних причин:

1. Золоті Карпати – гори і ліси вкриваються чарівними відтінками жовтого, помаранчевого та багряного. Осінь тут – як жива картина!

2. Тиша та затишок – після літнього сезону в Колочаві особливо спокійно й комфортно. Ідеально, щоб відпочити душею. Тай просто виспатися без тривог!

3. Смак осені – гриби, ягоди, мед, домашні сири та інші натуральні продукти від місцевих господарів дарують справжнє гастрономічне задоволення. А ріплянку з білими грибами – має спробувати кожний!

4. Прогулянки без поспіху – екостежки та гірські маршрути восени особливо приємні: свіже повітря, прохолода й відсутність натовпів туристів.

А ще приємний бонус – гриби повсюди!

5. Усі десять музеїв Колочави та інші культурні скарби виглядають по-особливому атмосферно на фоні осінніх пейзажів. Екскурсоводи мають достатньо часу, щоб детально розповісти про все цікаве!

6. Мрія фотографа чи художника – золоті схили, туманні ранки та річкові краєвиди створюють неймовірні кадри. Осінь у Колочаві – це 100% фотогенічно!

7. Щира гостинність – восени місцеві жителі мають більше часу для спілкування, тож ви точно відчуєте тепло та колорит нашої громади.

Осінь у Колочаві – це час, коли серце наповнюється теплом, а душа – спокоєм. Приїжджайте і переконайтеся самі!

Марія ШЕТЕЛЯ,
начальник відділу
туризму та комунікацій
Колочавської сільської ради

Для пацієнтів Хустської центральної лікарні влаштували пікнік на свіжому повітрі

Відділення медичної реабілітації Хустської центральної лікарні щодня працює над тим, щоб допомогти пацієнтам відновити здоров'я і сили після складних випробувань.

Окреме місце у роботі відділення займають військовослужбовці, які зараз проходять курс реабілітації. Для них важливо не лише отримувати якісну медичну допомогу, а й відчувати підтримку, турботу та тепло людського спілкування.

Саме тому відділення медичної реабілітації організувало для пацієнтів невеликий пікнік на свіжому повітрі. Природа, ма-

льовничі краєвиди, невимушена атмосфера і щира компанія стали найкращим засобом для відновлення душевної рівноваги та сил. Такі моменти дозволяють відволіктися від лікарняних буднів, подарувати усмішку та заряд позитивом.

Особлива подяка колективу відділення за організацію такого заходу, який став для пацієнтів справжнім святом. Вони залишилися задоволені, сповнені гарного настрою та вдячності.

Успішна реабілітація – це не лише вправи та процедури, а й турбота, увага і маленькі радощі, що повертають віру в життя.

Інформує Хустська центральна лікарня

Закарпаття допомагає Донецьчині: готують приміщення для навчальних закладів постраждалого регіону

Закарпаття від початку повномасштабної війни стало надійним тилом для України. Тут знаходять прихисток тисячі людей, які втекли від обстрілів, релокують бізнеси та створюють нові робочі місця. Але допомога триває щодня – у відповідь на нові виклики, які приносить війна.

Нещодавно на Закарпаття з робочим візитом прибув голова Донецької ОВА **Вадим Філашкін**. Разом із керівництвом області він оглянув кілька приміщень, які можуть стати тимчасовим домом для навчальних закладів Донецьчини.

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО?

На Донецьчині освітній процес уже кілька років поспіль відбувається виключно онлайн – спершу через пандемію COVID-19, а потім через війну. Така форма навчання виснажує і дітей, і вчителів.

«На Закарпатті ми можемо дати дітям можливість навчатися наживо: спілкуватися з однолітками, бачити своїх вчителів, відчувати підтримку. Це те, чого зараз найбільше бракує дітям на сході», – відзначив під час зустрічі голова Донецької ОВА.

ЗАКАРПАТТЯ – ТИЛ, ЯКИЙ ТРИМАЄ

Область регулярно приймає евакуаційні потяги, розселяє людей та підтримує постраждалих від війни всім необхід-

ним. Тут активно співпрацюють із релокованим бізнесом, який отримує шанс на новий старт у безпечнішому регіоні.

«Ми комунікуємо з Донецькою ОВА й надалі, щоб разом створити якісні умови для проживання, навчання та роботи для вимушено переміщених осіб, у яких війна відібрала все. Закарпаття було і залишається надійним тилом для України», – наголосив голова Закарпатської ОВА.

СПІЛЬНІ ЗУСИЛЛЯ – ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО

Співпраця між регіонами показує: навіть у найважчі часи українці здатні підтримати одне одного та подбати про найцінніше – дітей і їхнє право на освіту.

Закарпатська ОВА

400 млн грн інвестицій і 500 робочих місць: нове підприємство розпочало роботу на Закарпатті

Під час робочої поїздки на Хустщину **Віктор Микита** відвідав виробничі потужності компанії «Bakery Food Investment», яка побудувала високотехнологічний завод з виготовлення замороженої здобної випічки найвищих європейських стандартів.

Інвестиція у понад 400 млн грн забезпечує функціонування виробництва й випуску асортименту продукції, яка широко представлена в українських маркетах, а також експортується до 15 країн, серед яких США, Грузія, Туреччина та країни Європи.

Починаючи з травня цього року, в Хусті вдалося запустити дві автоматизовані лінії з шести. До 2027 року завод має на меті досягти потужності до 3000 тонн продукції щомісяця. У планах компанії – експортувати до 30% хлібобулочних виробів за межі країни. Завод повністю автоматизований, цифровізований і зведений з урахуванням мінімізації зовнішніх ризиків. Усе це десятки мільйонів гривень надходжень до бю-

джету громади, які дозволяють розвиватися та підтримувати наших захисників.

«Bakery Food Investment» є учасником комплексної державної програми «Зроблено в Україні», ініційованої Президентом **Володимиром Зеленським**. У межах цього проєкту компанія має кредитний портфель за програмою «5-7-9».

«Поспілкувався із керівництвом і працівниками на виробництві. Гідна заробіт-

на плата, сучасні умови та перспективи – це те, що ми почули від людей. Це оцінка роботи ОВА й місцевої влади», – наголосив **Віктор Микита**.

Завдяки ініціативам Глави держави та підтримці Прем'єр-міністра **Юлії Свириденко** бізнес в умовах війни має широкий пакет державної підтримки, котрий дає необхідний імпульс економічному розвитку громад і територій.

Замість квітів – донат на ЗСУ: у Міжгірській громаді ініціювали благодійну акцію

Збирають кошти на автомобіль для військових потреб Воїна, нашого земляка, який боронить Україну на Донецькому напрямку. Усі знаємо наскільки важливою ця техніка є для бійців, які стоять на стражі нашого спокою!

Квіти на свято – це добре, емоційно та красиво, але давайте в цей складний та вирішальний для країни час ще

раз згуртовано допоможемо військовим!

Ми проводили вже чимало благодійних заходів в громаді, завдяки вашим донатам відправили нашим воїнам значну кількість техніки і це дуже важливо та патріотично! Завдяки героїзму ЗСУ сьогодні є змога навчати та виховувати наших дітей. А час для святкових букетів ще обов'язково повернеться.

Інформує Міжгірська громада

У Довжанській громаді встановили нові камери відеоспостереження

Громадська організація «Боржава» у партнерстві з Довжанською сільською радою в межах проєкту «Безпечна громада для жінок та дітей», що реалізується за підтримки Уряду Великої Британії та впроваджується Українським Жіночим Фондом / Ukrainian Women's Fund у рамках програми «Жінки. Мир. Безпека: діємо разом», зробила ще один крок до підвищення безпеки мешканців.

У центрі сіл Бронька та Суха вже встановлено камери відеоспостереження. А у селищі Довге, відповідно до рекомендацій поліції, з'явилися ще дві камери з функцією розпізнавання номерних знаків.

Для невеликих населених пунктів такі зміни є надзвичайно важливими. Камери допоможуть попереджати правопорушення, зберігати громадський порядок, а також посилять відчуття захищеності мешканців. Батьки зможуть бути спокійніші за безпеку дітей у громадських просторах.

Організатори наголошують: коли громада об'єд-

нує зусилля задля спільної мети, формується майбутнє, у якому панують безпека та довіра.

Інформує Довжанська територіальна громада

Втрачене посвідчення БС 273238 видане 15.11.2019 на прізвище Югас Жанна Павлівна, вважати недійсним.

Втрачений сертифікат на право на земельну частку (пай) Серія ЗК 0028569 на прізвище Ерфан Михайло Михайлович, вважати недійсним.

Загублене посвідчення жителя гірського населеного пункту за №179735, видане 10.02.2000 року на прізвище Росоха Марія Миколаївна, вважати недійсним.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Про намір затвердження тарифів на послуги із збирання та перевезення побутовими відходами на території Хустської міської територіальної громади, що надаються ТОВ «АВЕ Виноградово»

ТОВ «АВЕ Виноградово» надає послуги з управління побутовими відходами на території Отинійської селищної територіальної громади згідно рішення Виконавчого комітету Отинійської селищної ради від 15 листопада 2021 року №171/2021 відповідно до протоколу засідання конкурсної комісії від 08.11.2021 року №6 щодо визначення переможця конкурсу з вивезення побутових відходів.

На виконання наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 130 від 05.06.2018 року ТОВ «АВЕ Виноградово» повідомляє про намір зміни тарифу на послуги з управління відходам на території Хустської територіальної громади.

Структура тарифу

№ з/п	Показник	Збирання побутових відходів типу	Перевезення побутових відходів типу	Збирання та перевезення побутових відходів типу
		змішані	змішані	змішані
		грн/м³	грн/м³	грн/м³
1	2	3	4	5
1	Виробнича собівартість, усього, зокрема:	67,61	92,24	159,86
1.1.	прямі матеріальні витрати, зокрема:	1,53	40,96	42,50
1.1.1.	паливно-мастильні матеріали	0,00	27,51	27,51
1.1.2.	матеріали для ремонту засобів механізації	0,00	12,49	12,49
1.2.	прямі витрати на оплату праці	24,12	14,80	38,92
1.3.	інші прямі витрати, зокрема:	20,93	23,27	44,20
1.3.1.	єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників	5,31	3,26	8,56
1.3.2.	амортизація основних виробничих засобів та нематеріальних активів, безпосередньо пов'язаних із наданням послуги	13,90	0,00	13,90
1.3.3.	інші прямі витрати	1,72	20,01	21,73
1.4.	Загальновиробничі витрати	21,03	13,22	34,24
2	Адміністративні витрати	29,08	18,28	47,36
3	Витрати на збут	10,71	6,73	17,44
4	Інші операційні витрати	0,00	0,00	0,00
5	Фінансові витрати	0,00	0,00	0,00
6	Усього витрат повної собівартості*	107,40	117,26	224,66
7	Витрати на покриття втрат	0,00	0,00	0,00
8	Планований прибуток*	12,89	14,07	26,96
8.1.	податок на прибуток	2,32	2,53	4,85
8.2.	чистий прибуток, зокрема:	10,57	11,54	22,11
8.2.1.	дивіденди	10,57	11,54	22,11
8.2.2.	резервний фонд (капітал)	0,00	0,00	0,00
8.2.3.	на розвиток виробництва (виробничі інвестиції)	0,00	0,00	0,00
8.2.4.	інше використання прибутку	0,00	0,00	0,00
9	Тариф на послуги, без ПДВ	120,29	131,33	251,62
10	Податок на додану вартість	24,06	26,27	50,32
11	Тариф на послуги зі збирання та перевезення побутових відходів, з ПДВ	144,35	157,60	301,95
12	Тариф на послуги із видалення (захоронення) побутових відходів, з ПДВ			59,44
13	Тариф на послуги зі збирання, перевезення та видалення (захоронення) змішаних побутових відходів, з ПДВ			361,38

Періодичність вивезення ТПВ з приватних будинків – не менше одного разу на тиждень з накопиченням згідно укладених договорів з сіл Виноградівської ТГ, бюджетних установ та інших споживачів – згідно укладених договорів.

Причинами зміни тарифу на послугу з управління побутовим відходами є зміни в законодавстві України у сфері управління побутовими відходами №2320-ІХ Закон України «Про управління відходами», а також зміни методики нарахування відповідно до Порядку формування середньозваженого тарифу на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2023 року N 1031.

Прискорення темпів інфляції в 2024 році (12 % в річному вимірі), яке насамперед пов'язане із наслідками воєнної агресії росії, що несуть руйнування підприємств та інфраструктури, порушення виробництва та ланцюгів постачання. Для дотримання критеріїв критичності підприємства, відповідно до Постанови КМУ № 76 від 27 січня 2023 року «Про затвердження Критеріїв визначення підприємств, установ та організацій, які є критично важливими...» необхідно встановити середню заробітну плату у розмірі 2,5 мінімальної зарплати виникла необхідність здійснити зміну діючих тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів, яке обумовлене всім вищевказаним, а також (не виключно) зміною розміру мінімальної заробітної плати, витрат по договірним відносинам із постачальниками запчастин, мастильних матеріалів, шин, вартість проведення ремонтних робіт автомобільного парку підприємства та ін.

Всі вищенаведені чинники призвели до зростання виробничих витрат бізнесу, та до необхідності перерахунку тарифів на послуги з управління відходами.

Пропонується до встановлення тариф на послуги з управління побутовими відходами на території Хустської ТГ в сумі 361,38 грн. за 1 м³ для всіх категорій споживачів.

Даний тариф дасть змогу своєчасно, регулярно і якісно надавати послуги з управління відходами на території Хустської ТГ.

Взяти участь у обговоренні питання встановлення тарифу на послуги з поводження з побутовими відходами на території Виноградівської територіальної громади можна на офіційному сайті <https://ave.ua/>

Також, свої пропозиції просимо подавати письмово за адресою: 90300, вул. І.Ірлявського, 18 м. Виноградів, Закарпатська область (офіс ТОВ «АВЕ Виноградово» чи електронною поштою office.vinogradowo@ave.ua

Зауваження та пропозиції прийматимуться протягом 7 календарних днів з дня публікації даного повідомлення за адресою 90300, вул. І.Ірлявського, 18 м. Виноградів, Закарпатська область (офіс ТОВ «АВЕ Виноградово» чи електронною поштою office.vinogradowo@ave.ua тел.: +38 (050) 430 64 00 .

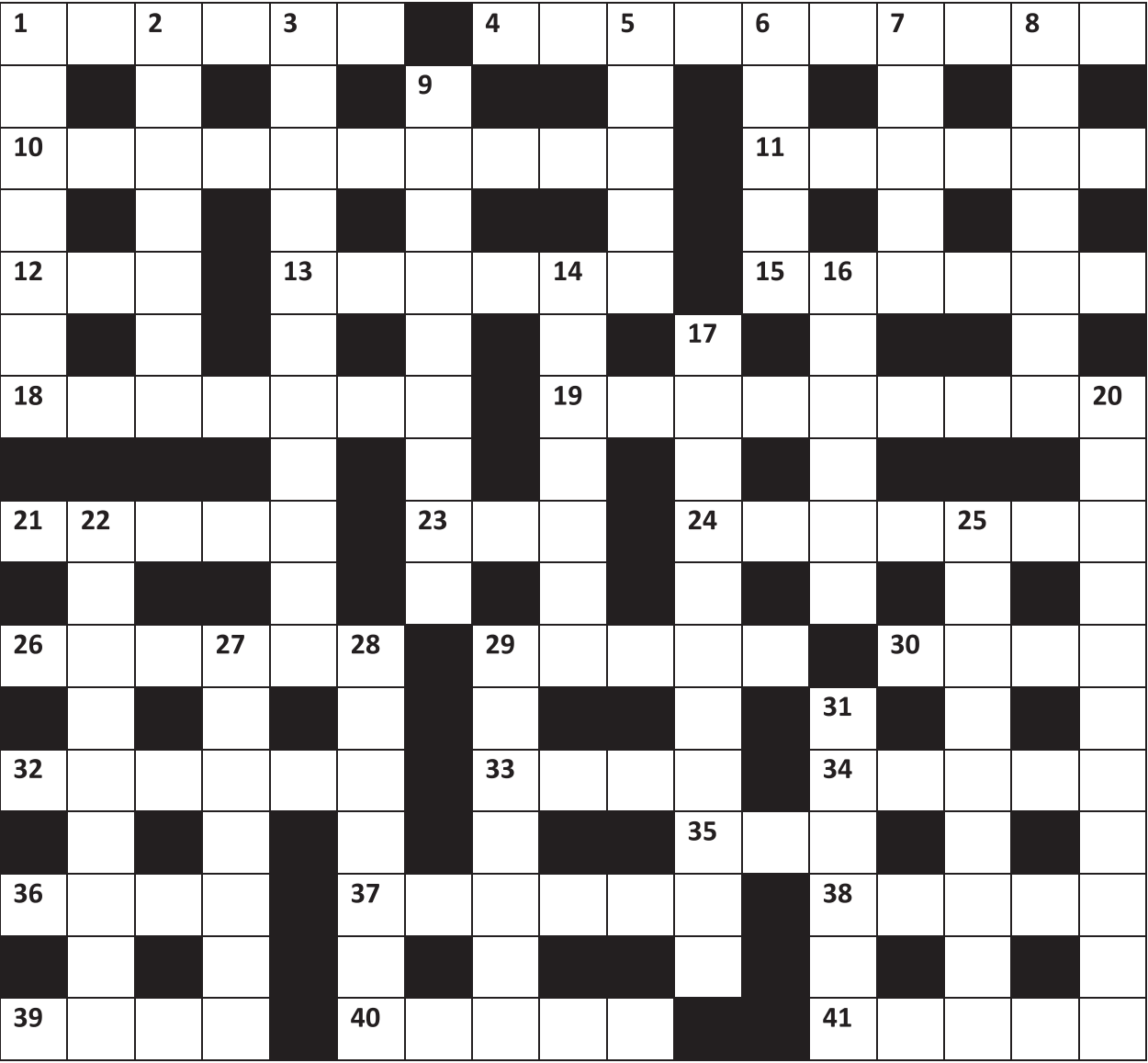
З повагою, адміністрація ТОВ «АВЕ Виноградово»

НОВИЙ ПРОВАЙДЕР ТВОГО МІСТА
НАЙШВИДШИЙ ІНТЕРНЕТ
1000 МБ + ТБ - 100 ГРН

ПІДКЛЮЧЕННЯ БЕЗКОШТОВНО

☎ 067-64-74-676
095-88-66-988, 096-88-66-988

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:
1. Послідовність малюнків, які створюють певний сюжет. 4. Припинення діяльності юридичної особи без правонаступництва. 10. Офіційний документ, який підтверджує відповідність певним вимогам. 11. Музичний знак. 12. День гуляє,... слабий, а на п'ятий – вихідний. 13. Титул принца королівської родини в Іспанії та Португалії. 15. Група споріднених людей. 18. Штат в США. 19. Опалювальний пристрій. 21. Золотистий заєць. 23. Гібрид коня та віслюка. 24. Фахівець, який здійснює експертизу. 26. Шлях планети. 29. Письмове звернення. 30. Суднобудівна споруда. 32. Ім'я друга доктора Ватсона. 33. Автор казки про Вінні-Пуха. 34. Спеціаліст, який виготовляє окуляри. 35.... любить карати, а пан – шкуру драти. 36. Газ блакитного кольору. 37. М'який і якісний трикотаж. 38. Медичний інструмент. 39. Казкова куриця. 40. Старовинне грецьке місто. 41. Надоїдливе скиглення.

ПО ВЕРТИКАЛІ:
1. Морський ссавець родини дельфінових. 2. Короткоствольна артилерійська гармата. 3. Слідчий, який веде розслідування. 5. Сторона прямокутного трикутника. 6. Пряна тропічна рослина. 7. Мусульманське ім'я. 8. Українське кінорежисер. 9. Частина об'єктива фотокамери. 14. Тюремне тату. 16. Ватажок опришків... Довбуш. 17. Насильницьке втручання однієї держави у внутрішні справи іншої держави. 20. Затвердження закону вищим органом державної влади. 22. Садова квітка. 25. Сукупність громадян, які мають право брати участь у виборах. 27. Жіноче ім'я, яке латинською означає «фіалка». 28. Одеський пляж. 29. Річка в Африці. 31. Місто-курорт у Львівській області.

Відповіді на кросворд попереднього номера
ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 4. Еркуль. 5. Мікроб. 7. Малюк. 9.Торі. 10.Баюл. 11. Екзекутор. 15. Пересип. 16. Оксфорд. 17.Айран. 18.Фукуока. 21.Портрет. 23.Туркестан. 24. Золя. 26. Хлів. 29. Клаас. 31. Якшиш. 32. Мавка. 33. Судан. 34. Анклав. 35. Кривда.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Кюрі. 2. Фольклор. 3. Якоб. 4. Евтерпа. 6. Баланда. 7. Мазепа. 8.Катіон. 11.Експромт. 12. Ресторан. 13. Франко. 14. Сосюра. 18. Фудзіяма. 19. Абрикос. 20. Алебарда. 21. Патисон. 22. «Травіата». 25. Лошак. 27. Львів. 28. Яшма. 30. Хмир.